

В умовах нестійкого бізнес-середовища перед керівництвом постає завдання не тільки зберегти підприємство від збитків, а й знайти шляхи примноження доходів підприємства та виходу на новий рівень. Адже кризовий період штовхає керівництво на активний пошук нових стратегічних рішень.

Виділяються три типи управління в умовах кризи.

1. Do-it-Yourself Crisis Management (самодіяльне антикризове управління) є до сих пір найпоширенішим типом управління розвитком підприємствами в умовах криз. Цей тип управління полягає в тому, що керівник підприємства своїми силами робить спробу впоратись з кризовою ситуацією, не маючи при цьому необхідного фахівця в штаті та не маючи попереднього досвіду та навичок управління підприємством в умовах кризи. На практиці багатьох підприємств є блискучі випадки успішного самодіяльного антикризового управління.

2. Turnaround Consulting (кризовий консалтинг). Такий тип антикризового управління застосовується у випадках, коли власники підприємства або керівництво усвідомлює, що своїми силами не в змозі ні оцінити негативний вплив кризи, ні протистояти йому. В таких випадках керівництво звертається за послугами до антикризового консалтингу. Історично кризовий консалтинг — другий тип антикризового управління розвитком підприємства. Зміст даного напрямку в міжнародній практиці, як правило, полягає в проведенні цілого комплексу заходів і включає в себе проведення експертної оцінки стану підприємства (експрес-аналізу), розробку першочергових заходів щодо стабілізації діяльності підприємства, діагностику його стану, а також вибір шляхів подальшого розвитку підприємства з урахування плану антикризових заходів. Далі здійснюється презентація розробленого плану розвитку власникам підприємства, його коригування, затвердження і контроль його реалізації.

3. Crisis Manager (антикризове управління розвитком підприємства під керівництвом запрошеного кризового менеджера), яке застосовується у випадках, коли власник підприємства усвідомлює наявність у підприємства проблем і вважає, що існуюче керівництво з цими проблемами не впорається та для забезпечення подальшого розвитку підприємства в період нестабільності зовнішнього середовища запрошується людина, яка має репутацію ефективного антикризового менеджера. В такому випадку винагорода антикризового менеджера найчастіше виплачується в разі наявного розвитку як частка приросту доходу підприємства, тому може бути дуже великою.

У світовій практиці існує багато прикладів успішного управління розвитком підприємств у нестійкому середовищі, тому при прийнятті рішення про впровадження того чи того підходу до управління необхідно ґрунтовно підготувати підприємство до впровадження обраної управлінської технології з тим, щоб заздалегідь виявити «проблемні зони» і розробити систему дій щодо їх подолання.

Література

1. Кононова І. В. Аналіз підходів до управління підприємством у сучасних умовах / І.В. Кононова // Стратегії розвитку підприємства в умовах ринкової економіки. — Режим доступу: [file:///C:/Users/Andriy/Downloads/Prom_2013_1_31_%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Andriy/Downloads/Prom_2013_1_31_%20(1).pdf)
2. Мескон М. Х. Основи менеджмента / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. — М.: Дело, 1994. — 680 с.
3. Раєвська О. В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізми, моделі / О. В. Раєвська. — Х. : ВД «ІНЖЕК», 2006. — 496 с.
4. Радянський енциклопедичний словник [Текст] / під ред. А. М. Прохорова. — М. : Радянська енциклопедія, 1980. — 1600 с

УДК 338

s_poznyak@bigmir.net

Позняк Сергій Володимирович

к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємств, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, м. Київ

Serhii Pozniak

Ph.D in economic sciences, Associate Professor, Associate Professor, Vadym Hetman Kyiv National Economic University, Kyiv

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА МІЖНАРОДНОМУ РИНКУ

FEATURES OF THE FORMATION OF COMPETITIVE ADVANTAGES OF DOMESTIC ENTERPRISES IN THE INTERNATIONAL MARKET

Проаналізовано сутність міжнародної конкурентоспроможності українських підприємств. Представ-

The essence of international competitiveness of Ukrainian enterprises. Presented by Ukraine's rating

лено рейтинг України за індексом глобальної конкурентоспроможності та динаміку змін її позицій.

Ключові слова: міжнародна конкурентоспроможність підприємства, конкурентні переваги підприємства, індекс глобальної конкурентоспроможності.

on the index of global competitiveness and the dynamics change its position.

Keywords: international competitiveness, competitive advantages of the company, index of global competitiveness.

Успішне функціонування підприємств на внутрішньому та міжнародному ринках, а також перспектива їх подальшого розвитку залежать від багатьох чинників, одним із яких є конкурентні переваги. Конкурентні переваги підприємства, з точки зору його виходу, закріплення та перспективного розвитку на міжнародних ринках зумовлюється, насамперед, конкурентоспроможністю. Так, М. Портер вважає, що конкурентоспроможність підприємства — це порівняльна перевага по відношенню до інших фірм, здатність суб'єкта ринкових відносин бути на ринку на одному рівні з наявними там аналогічними конкуруючими суб'єктами [2]. Міжнародна конкурентоспроможність підприємства є об'єктом управління та передбачає вирішення широкого спектра питань — від техніко-економічних до соціальних, від досить відомих до нових, які потребують дослідження.

Підтримка високої міжнародної конкурентоспроможності українських підприємств означає, що всі ресурси підприємства використовуються настільки продуктивно, що воно стає прибутковішим, ніж його міжнародні конкуренти. Це одночасно передбачає, що підприємство займає стабільне місце на міжнародному ринку товарів і послуг, а його продукція користується постійним попитом у іноземних споживачів. Але такий стан не є незмінним. І тому рано чи пізно приходить стан занепаду діяльності. І щоб цього не допустити, керівництву українських підприємств необхідно приділяти більше уваги політиці господарювання, своєчасно відслідковувати зміни на міжнародних ринках, проводити відповідні перетворення у системі виробництва та реалізації товарів. Визначальним чинником міжнародної конкурентоспроможності національних підприємств є наявність умов для формування їх стійких конкурентних переваг у рейтингу світової конкурентоспроможності компаній.

Відповідно до опублікованого дослідження Всесвітнього економічного форуму, Україна за Індексом глобальної конкурентоспроможності 2015—2016 рр. посіла 79-е місце серед 140 країн світу, втративши за рік три позиції (у попередньому рейтингу займала 76-у позицію) (рис. 1).

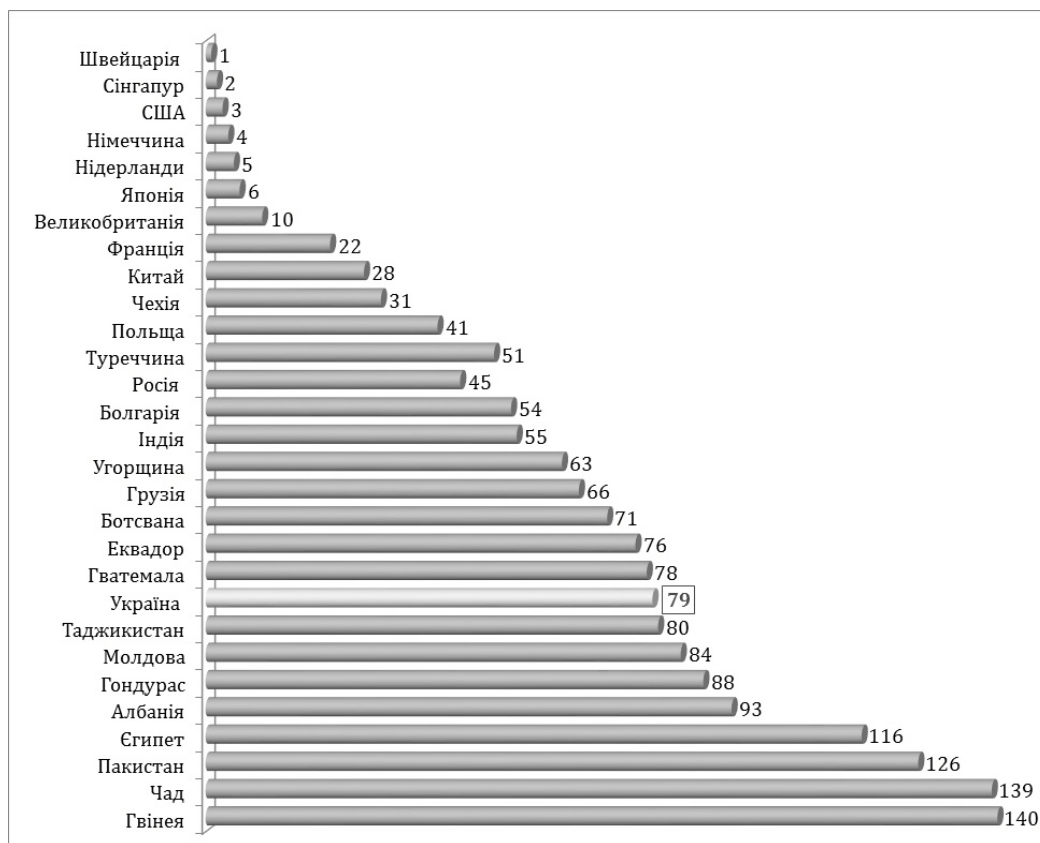

Рис. 1. Індекс глобальної конкурентоспроможності (The Global Competitiveness Index) [1]

Уже багато років поспіль рейтинг очолюють Швейцарія та Сінгапур. У цього річного дослідженні до десятки найконкурентоспроможніших також увійшли США, Німеччина, Нідерланди, Японія, Гонконг, Фінляндія, Швеція, та Великобританія.

Україна в рейтингу за індексом глобальної конкурентоспроможності за останні п'ять років то поліпшувала, то втрачала свої позиції (табл. 1).

Таблиця 1

**ДИНАМІКА ЗМІН ПОЗИЦІЙ УКРАЇНИ В РЕЙТИНГУ ЗА ІНДЕКСОМ
ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ**

Роки	2010-2011 (з 139 країн)	2011-2012 (з 142 країн)	2012-2013 (з 144 країн)	2013-2014 (з 148 країн)	2014-2015 (з 144 країн)	2015-2016 (з 140 країн)
Позиція в рейтингу	89	82	73	84	76	79

Найпроблемнішими факторами для ведення бізнесу у нашій країні є: корупція, ускладнений доступ до фінансів, інфляція, політична нестабільність, високі податкові ставки, складність податкового законодавства, регулювання валютного ринку, обмежувальне регулювання ринку праці, недостатня здатність до інновацій, невідповідна якість інфраструктури, злочинність та крадіжки, низька якість охорони здоров'я, недостатня освіченість та погана етика робочої сили.

Література

1. Позиція України в рейтингу країн світу за індексом глобальної конкурентоспроможності 2015-2016 [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analitika/pozyciya-ukrayiny-v-reytingu-krajin-svitu-za-indeksom-globalnoyi-konkurentospromozhnosti-0>

2. *Портер М.* Конкурентное преимущество [Текст]: как достичь высокого результата и обеспечить его устойчивость / Майкл Е. Портер ; пер. с англ. Е. Калинина. — М. : Альпина Бизнес Букс, 2005 (ОАО Можайский полигр. комб.). — 715 с.

УДК: 65.016.1(075.8)

sabadyreva_antonina@mail.ru

Сабади́рєва Анто́ніна Леоні́дівна,
к.е.н., доцент,
Одеський національний
економічний університет, Україна

Sabadyreva Antonina L.,
c.e.s. lecturer,
Odessa National Economic University,
Ukraine

**МОДЕЛЮВАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ
КАПІТАЛІЗАЦІЇ ПОТЕНЦІАЛУ
ПІДПРИЄМСТВА**

**MODELING AND EVALUATION
CAPITALIZATION OF POTENTIAL
ENTERPRISE**

Анотація. Представлено бачення інтегрованої моделі оцінювання капіталізації потенціалу підприємства. Запропоновано нарощування власних коштів у ринкових умовах.

Ключові слова: підприємство, потенціал, капіталізація.

Abstract. Is represented the vision of integrated evaluating model capitalization potential of the enterprise. Is proposed increase of own funds in market conditions.

Keywords: enterprise, potential, capitalization.

Розглянуто авторське бачення моделі оцінювання капіталізації потенціалу підприємства у процесі нарощування власного капіталу в стратегії капіталізації потенціалу суб'єкта господарювання. При вивченні моделі використовується інтеграційний підхід, що ґрунтується на принципі інтеграції, показує цілісність системи процесів у розрізі механізмів оцінювання капіталізації потенціалу підприємства. Модель оцінювання капіталізації потенціалу підприємства являє собою інтегровану модель, що має теоретико-аналітичний і прикладний аспект.